

EKONOMIA

Arrakala handitzen

AINHOA ETXAIDE
AMORRORTU

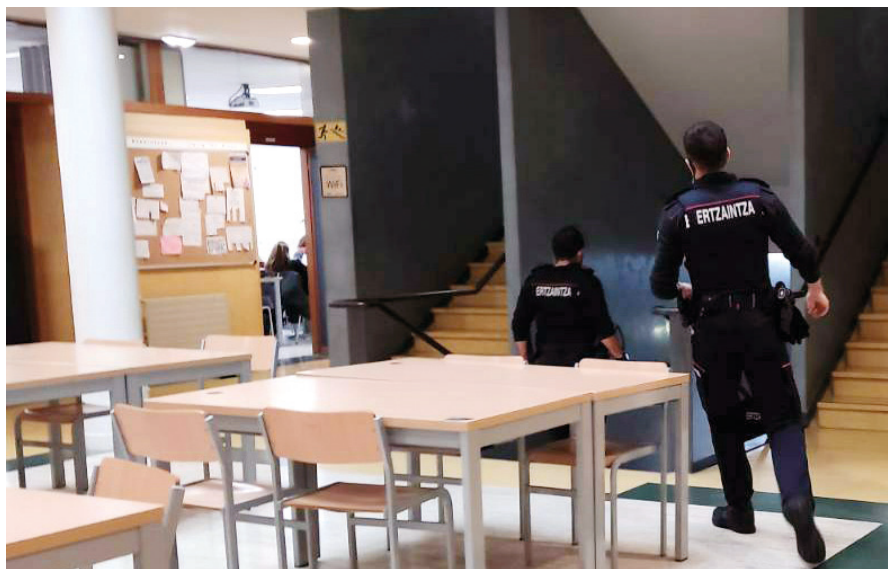
Nafarroan hazi omen da gehien soldata handien eta txikien arteko alde. KPIaren hazkundera azken hamarkadetako handiena izan da 2021ean, eta hitzarmen duinak dituzten langileek ez dute eros ahalmenik galduko, baina gehienentzat ez da horrela izango. Arrakalak gora egingo du. Zeren eta %6ko igoera hori ez da berdina soldata 3.000 eurokoa edo 1.000 eurokoa denean.

Otsailaren 22an (Soldata Berdintasunaren Europako eguna) ikusiko dugu berriro genero arrakala zenbatekoa den. Lana sexuaren arabera banatzeak sortu du arrakalarik zaharrena. Ordaintzen diren eta, merkatutik at, zaintzetan eta etxeko lanetan egiten diren lanen artean, arrakala erabatekoa da. Lehenengoei soldataren truke egiten dute lan, bigarrenak musu-truk. Lan merkatuan emakumeentzat gordetzen diren eta gizonezkoek betetzen dituzten sektoreen artean ere arrakala dago, eta pentsioetan igartzen da ondoren. Adierazpen instituzional ugari bai, baina gutxi hitz egingo da sexuaren arabera lan banaketa gainditzeari. Diskurtsoak bai, baina nekez entzungo ditugu arrakala atzean uzteko sakoneko proposamenak, neurri zehatzak eta politika berriak.

Genero arrakala gainditzeko, lanpostuak berriz baloratu behar dira, zor historikoa kitatzeko neurriak hartu, sektore feminizatuei bestelako aitortza egin, izaera eta lekua eman sistema ekonomikoan... Soldata handien eta txikien arteko alde murrizteko ere borroka zehatza egin beharko dugu: hitzarmenetan soldatak berrantolatu, gehieneko soldatak finkatu, eta prekarietatearen kontrako neurriak hartu. Ez dago urratsik gobernuetan.

Langileok irabazi behar ditugun borrokak dira. Baina ezin izango dugu, kalera-tzeak errazak eta merkeak badira, eta negozioak kolektiboaren patronalaren neurri antolatzen badute. Hori da, hain zuzen, Espainiako lan erreforma berria. Soldata arrakala salatzea eta arrakala gainditzeko bidea oztotatzea, ez dira bateragarriak. ●

ANALISIA

IBAETA MARTXAN

Polizia unibertsitatean

PERU IPARRAGIRRE

Dozena erdi furgoi gutxienez, Donostiako Ibaeta auzoko EHUn Hezkuntza, Filosofia eta Antropologia eta Psikologia fakultateen sarreran. 2021eko otsailaren 24ko gauean, kasko gorri, borraz eta ezkutuz hornitutako ertzainek hartu zuten unibertsitatea. Egun batzuk lehenago, fakultateko areto batean sartu zen Unibertsitate Indar Batasuna (UIB) eragilea, azaldu zutenez, “lan politikoa egin ahal izateko espazio faltari aurre egiteko”. Pandemia zela-eta ikasleek antolatzeak erabiltzen zuten gela ostera ere ikasgela bilakatu baitzuen unibertsitateak, alternatibarik eskaini gabe.

Askatasun politikoak aldarrikatzeko martxan jarritako kanpaina betean jo zuten mahai gainean kolpea ikasleek, fakultateko Zorroaga aretora sartuz. Erantzun gisa, dozenaka ertzain bidali zituen EHUK ikasleak identifikatu eta handik ateratzera.

Ikasturte honen hasierarako antolatzeak espazioa bermatzea erdietsi zuten ikasleek, baina hori lortzeko borrokaren ondorioak pairatzen ari dira oraindik ere. Azaroan salatu zuten ikasleek Zorroaga aretoan itxialdiko polizia operazioan identifikatutakoei jarritako isunetan 20.000 euro ordaindu beharko zituztela. Bi eskaera jarri zituen orduan mahai gainean UIBk: batetik, poliziari unibertsitateko campusetara sarrera debekatzea. Bestetik, EHU egiten dute jarritako isunen erantzule, eta horiei aurre egiteko ardura eskatzen diote.

Otsailaren 10ean manifestazioa egingo dute, “errepresio politikoari aurre egitea eta askatasun politikoaren defentsa” aldarrikatzeko. Ikasleak manifestazioaren berri emateko propaganda egiten ari zirela, tartean margoketak, berriz ere ertzainak azaldu ziren Ibaetako campusean. Uniformez zein kaleko jantzita, barru-barruraino sartu ziren berriz ere. Urtebeteko epean EHUn fakultate horretan egindako bigarren polizia operazioan ikasle bat identifikatzea lortu zuten. Isuna jarriko ziotela eta “berarekin zer egin” EHUK erabakiko duela egin zioten mehatxu ikasleari. Unibertsitateko langile batzuk ertzainekin elkarlanean aritu zirela ere salatu du UIBk.

Unibertsitate eremuetako poliziaren esku-hartzeak modu horretan normalizatzeko arriskutsua dirudi, eremu bereziki erasotua eta aldi berean babestua izan baita; bere burua pentsamendu kritikoa sustatzeko instituzio gisa duen EHUn-tzat kritikotasunak muga argiak ditu, ordea, eta ez du zalantzarik egiten muga horiek bermatzera polizia bidali behar duenean. ●